

ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ЕКОНОМІКИ (ДОСВІД ФІНЛЯНДІЇ)

©Нечепуренко С.О., 2011

В сучасних умовах світового розвитку вагомим значення набуває аналіз факторів конкурентоздатності національних економік. Даний аспект науково-прикладного дослідження являється особливо актуальним для економіки України на її шляху до євроінтеграції. На наш погляд, зокрема заслуговує уваги досвід створення конкурентоздатних структур Фінляндії, яка належить до високорозвинутих країн світу, де відбувається конгломеративне поєднання факторів конкурентоспроможності, обмовившись при цьому, що не всі фактори піддаються кількісній оцінці.

Одним із вихідних факторів виступає культура і організація праці. Майже для всіх підприємств притаманна не тільки висока продуктивність, але і висока промислова культура, надійність і якість готової продукції. Так, претензії споживачів по якості складають 0,7% по термінам поставки - 2%. Надзвичайно висока відповідальність за справу, наполегливість і технічна дисципліна фінів призвела до того, що їх продукція має високий рейтинг в цілому світі. Необхідно відмітити і такий фактор, як значний рівень і якість освіти населення, що дозволяє країні бути в авангарді НТП. Витрати на науку і освіту складають біля 9% ВВП, на яких асигнується 20-23% державного бюджету [1].

Наступний фактор успіхів Фінляндії – вміння використовувати досягнення сучасної науки і техніки. Відмова від національної обмеженості, форсований імпорт новітньої технології, закупки патентів і ліцензій, залучення іноземного капіталу допомогли швидко ввібрати все нове, що створюється в світі, зокрема, у радіоелектроніці, машинобудуванні, текстильній, електротехнічній, автомобільній, харчовій промисловості. Особливий акцент зроблений на створення новітніх власних технологій. Основні напрямки наукових розробок — інформаційна техніка, електроніка, медицина, технологія лісопаперової промисловості, біотехніка (генна інженерія), фармакологія, хімія, промислова металургія, кабельне та супутникове телебачення, волоконна оптика, арктична технологія. Капіталовкладення в НИОКР становлять біля 5% ВВП. Розрив між наукою, дослідницькими установками і виробництвом мінімальний. За кількістю створюваних нових компаній, що виробляють новітню техніку в розрахунку на душу населення, Фінляндія випереджала свого часу США.

Вузкість внутрішнього ринку, обмеженість сировинних ресурсів, економічного потенціалу, переважання вузькоспеціалізованих підприємств і низка інших факторів орієнтують фінську економіку на активну участь в міжнародних господарських зв'язках. Експорт перевищує 35% від загального об'єму ВВП. В деяких галузях екпортується більше половини від загального об'єму промислового виробництва. На експорт іде 55% продукції металообробної промисловості, 80 % – лісопаперової, 9% – хімічної, 5% – легка і 30% – харчової. Із загального об'єму зовнішньої торгівлі на Західну Європу припадає 68%, в тому числі на країни ЄС – 42% [2]. Фінляндія повністю забезпечує себе основними продуктами харчування, а 10% відповідної продукції екпортується.

В забезпеченні конкурентоздатності фінської економіки виділяється агрегована група факторів соціального і економічного характеру, в їх взаємозалежності і взаємообумовленості. Досвід створення конкурентоздатної економіки Фінляндії в цілому, як і окремих її галузей має безперечно важливе значення з позицій подальшого розвитку економіки України в ракурсі Європейського інтеграційного процесу.

1. Федоров В.Г. *Финляндия сегодня*. СПб: Питер, 2001. 2. Градович С.И. *экономическая интеграция на современном этапе*. – Минск: Предприниматель, 2002.